

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

KÓD TESTU

9144

ÉRETTSÉGI 2013

KÖZPONTI (EXTERN) RÉSZ

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

**NE NYISSÁK KI, VÁRJANAK AZ UTASÍTÁSRA!
ELŐSZÖR OLVASSÁK EL A TESZTHEZ TARTOZÓ UTASÍTÁSOKAT!**

- A feladatlap **64** feladatot tartalmaz.
- A feladatlap kitöltésére **90** perc áll a rendelkezésükre.
- A feladatlapban kétféle feladattípus található, ezért felváltva fogják kitölteni a válaszadó lapokat. A feleletválasztó feladatoknál a megadott lehetőségek közül válasszák ki a helyes feleletet! Mindig csak egy válasz a helyes. A helyes választ ikszeljék be a válaszadó lap ábrával megjelölt részében! A feleletalkotó feladatoknál a választ, amely egy vagy több szóból áll, a válaszadó lap ábrával jelölt részébe írják!
- **Írjanak olvashatóan! A nyomtatott betűknél különböztessék meg a nagy- és a kisbetűket!**
- **A válaszadó lap kitöltésére vonatkozó pontos utasítások a feladatlap utolsó oldalán találhatóak. Olvassák el figyelmesen!**
- **Dolgozzanak gyorsan, de összpontosítsanak!**

Sok sikert kívánunk!

Csak akkor kezdjenek dolgozni, amikor utasítást kapnak.

1. számú idézet

Csokonai Vitéz Mihály – A Reményhez
(részlet)

*Hagyj el, óh Reménység!
Hagyj el engemet;
Mert ez a keménység
Úgyis eltemet.
Érzem: e kétségbe
Volt erőm elhagy,
Fáradt lelkem égbe,
Testem földbe vágy.
Nékem már a rét hímetlen,
A mező kisült,
A zengő liget kietlen,
A nap éjre dült.
Bájos lágylak!
Tarka képzetek!
Kedv! Remények! Lillák!
Isten véletek!*

01 Jelölje meg a szóképet, amelyet az 1. számú idézetben a Remény szó nagybetűs írásában felfedezett!

- (A) hasonlat
- (B) metafora
- (C) szinesztézia
- (D) megszemélyesítés

02 Értelmezze az 1. számú idézet első nyolc sorát!

- (A) A kétségei közt hánykódó költő reményért könyörög.
- (B) A költő az értelmetlenné vált életből a halálba menekülne.
- (C) A költő a remény istenasszonyához fohászkodik segítségért.
- (D) A szerelmében bizonytalan költő szemrehányást tesz a sorsnak.

03 Döntse el, hogy az 1. számú idézet második felében mire utalt a költő a természeti kép ábrázolásával!

- (A) A kifosztott táj képe saját sorsának tükörképe.
- (B) A kegyetlen természethez hasonlítja bizonytalan sorsát.
- (C) A természet leírásával a beteljesült szerelem vízióját ábrázolja.
- (D) A dísztelen táj ábrázolásával szerelmének kegyetlenségét érzékelteti.

04 Csokonai *A Reményhez* című versben három műfaj sajátosságait egyesítette. Válassza ki az alábbiak közül azt, amelyik **nem** tartozik e három közé!

- (A) dal
- (B) óda
- (C) elégia
- (D) rapszódia

05 Válassza ki Csokonainak azt a költeményét, amelyben a legerősebben szólalt meg a magányból fakadó fájdalom!

- (A) Dorottya
- (B) Konstancinápoly
- (C) A tihanyi ekhóhoz
- (D) Tartózkodó kérelem

06 Egy szóval írja le az 1. számú idézetben olvasható „*kietlen*“ kifejezés ellentétét, amellyel a szép, dús természetet lehet jellemezni!

07 Írja le Csokonai egyszemélyes verses hetilapjának címét, amelyet Pozsonyban jelentetett meg! Az újság címét a mai helyesírásnak megfelelően írja le!

08 Nevezze meg *A Reményhez* című versben is megjelenő életérzést, amelynek meghatározója a világfájdalom, s jellemző rá az érzelgősség! Ez egyben Csokonai korának egyik művészeti irányzata is.

2. számú idézet

Petőfi Sándor – Egy gondolat bánt engemet...

(részlet)

*Legyek fa, melyen villám fut keresztül,
Vagy melyet szélvész csavar ki tövestül;
Legyek kőszirt, mit a hegyről a völgybe
Eget-földet rázó mennydörgés dönt le... –
Ha majd minden rabszolga-nép
Jármát megunva síkra lép
Pirosló arccal és piros zászlókkal
És a zászlókon eme szent jelszóval:
„Világsszabadság!”*

- 09** Állapítsa meg, hogy mit fejez ki a költő a 2. számú idézetben található „... minden rabszolga-nép jármát megunva síkra lép...” sorokkal!
- (A) Az elnyomást megelégtelve egyszer minden nép fel fog lázadni elnyomói ellen.
(B) Pusztaság lesz a világból, ha az elnyomott rabszolga-népek egyszer fellázadnak.
(C) A rabszolgasorban tartott népek síkos talajra lépnek, ha majd egyszer fellázadnak.
(D) Az elnyomott népek a magyarokhoz hasonlóan a szenvedés síkos útját járják.
- 10** Döntse el, hogy mire utalt a költő a 2. számú idézetben olvasható versben a „Világsszabadság” szóval!
- (A) A világsszabadság sosem lesz teljes mértékben elérhető.
(B) A költő minden szolgaságban élő nép szabadságáért akart harcolni.
(C) Csak akkor fog küzdeni a magyarság, ha az egész világ részt vesz a harcban.
(D) Úgy győz a világsszabadság, ha előbb a magyarság kirobbantja a szabadságharcot.
- 11** Határozza meg, hogy milyen jellemet formált meg a költő az *Egy gondolat bánt engemet* című versében!
- (A) a racionalista hazafit
(B) a romantikus emberideált
(C) az önmarcangoló romantikus költőt
(D) az emberiség jogaiért küzdő világpolgárt

12 Válassza ki azt a költőt, aki az alábbiak közül a magyar romantikus triász tagjai közé tartozott!

- (A) Petőfi Sándor
- (B) Kölcsey Ferenc
- (C) Kisfaludy Károly
- (D) Vörösmarty Mihály

13 Állapítsa meg, hogy az alábbi jellemző vonások közül melyik **nem** vonatkozik a romantikára!

- (A) elszabadult a fantázia
- (B) fontossá vált az eredetiség
- (C) ügyeltek a műfajok tisztaságára
- (D) a nemzeti múltból merítettek ihletet

14 Petőfi az *Egy gondolat bánt engemet* című versében is megfogalmazta az ars poeticáját. Írja le magyarul az ars poetica jelentését!

15 Írjon ki a 2. számú idézetből egy metaforát, amellyel a költő látomászerűen fogalmazza meg elképzelt halálát! Elég csak a metaforaként használt szót leírnia.

16 Nevezze meg Petőfi azon alkotását, amelyet az *Egy gondolat bánt engemet* című költeményhez hasonlóan szintén ún. látomásversnek nevezhetünk, s amelyben megfogalmazza kora költőinek szerepét, küldetését!

3. számú idézet

Egy nagyméretű őskori építmény maradványait tárták fel brit régészek Wales délkeleti részén – tudósít az MTI. Steve Clarke régész szerint egy úgynevezett hosszúházzal lehet szó, amely egykoron egy tó partján állt. Alapjait egyméteres átmérőjű fatörzsekből képezték, s az építmény hossza meghaladhatta a 15 métert. Mint kifejtette, a hosszúházakat általában 30 cm átmérőjű cölöpökre építették, eddig nem találtak olyannal, amelynek fundamentumához egész fatörzseket használtak volna. „Úgy véljük, hogy a hosszúház egy család otthona lehetett, de közösségi találkozóknak is helyt adhatott” – vélekedett Clarke. Az előzetes becslések szerint az építmény 6500 éves lehet, s amennyiben ez bebizonyosodik, a hosszúház jóval az egyiptomi piramisok előtt épült, amelyek „mindössze” 4500 évesek. A radiokarbonos kormeghatározás eredményei egyelőre nem készültek el.

(Panoráma 3. évezred, 2012. július–szeptember)

17 Válassza ki az alábbi lehetőségek közül azt, amelyik **nem** felelne meg a 3. számú idézet címeként!

- (A) 6500 éves épület maradványaira leltek
- (B) 4500 évesnek tartják az egyiptomi piramisokat
- (C) A piramisoknál is idősebb lehet a szenzációs lelet
- (D) Egy különleges épületmaradványt tártak fel Walesben

18 Döntse el, hogy melyik alábbi megállapítás **hamis** a 3. számú idézetben bemutatott ősi építménnyel kapcsolatban!

- (A) A régészek szerint nem lakóházként használták az épületet.
- (B) A nagyméretű építmény hossza több mint tizenöt méter lehetett.
- (C) A hosszúháznak nevezett épület annak idején egy tó partján állhatott.
- (D) Az őskorból származó épületmaradványt Wales tartományban tárták fel.

19 Határozza meg, hogy a 3. számú idézetben található „*véljük*” szóban a mássalhangzók egymásra hatásának mely fajtáját fedezhetjük fel!

- (A) összeolvadás
- (B) részleges hasonulás
- (C) jelölt teljes hasonulás
- (D) jelöletlen teljes hasonulás

20 A 3. számú idézet utolsó mondatában található az „*egyelőre*“ szó, amelyet sokan helytelenül *egyenlőre* alakban használnak. Sorolja be e két szót: *egyelőre* – *egyenlőre* a megfelelő kategóriába!

- (A) azonos alakú szavak
- (B) hasonló alakú szavak
- (C) rokon értelmű szavak
- (D) eltérő jelentésű szavak

21 Jelölje meg az alábbi szóalkotási módok közül azt, amelyik segítségével létrejött a 3. számú idézetben található „*MTI*“ alak!

- (A) betűszó
- (B) szóképzés
- (C) szóösszetétel
- (D) szóösszevonás

22 A helyesírásra ügyelve írja le rövidítve a 3. számú idézetben szereplő „*ügynevezett*“ szót!

23 Írja le a 3. számú idézet első mondatában olvasható „*nagyméretű*“ melléknév felsőfokát!

24 A lehető legpontosabban határozza meg a 3. számú idézetben szereplő „*kormeghatározás eredményei*“ szó szerkezet típusát!

4. számú idézet

Boccaccio – Dekameron, Ötödik nap: Kilencedik novella
(részletek)

... a hölgy, kinek tisztessége vetekedett szépségével, rá sem hederített mindarra, mit kedvéért mívelt, sem arra, aki mívelte. Miközben tehát Federigo mértéktelenül pazarolta vagyonát, és semmit nem szerzett, mint már könnyen történni szokott, gazdagsága elúszott, s ő oly igen elszegényedett, hogy semmi egyebe nem maradt egy kicsiny birtokon kívül, melynek jövedelméből szűkösen éldegélt; ezenfelül csupán egy sólyma, melyhez fogható talán nem is volt a világon.

... Végezetül erőt vett rajta az anyai szeretet, és feltette magában, hogy teljesíti kívánságát, s akármi történik is, nem küld érette, hanem maga megyen a férfihoz és elhossa fiának a madarat

...

– Madonna, nem emlékszem, hogy valaha is bármi kárt szenvedtem volna miattad, viszont azonban jót oly bőven nyertem, hogy ha volt bennem valami jelesség, azt csak te jelességednek s irántad való szerelmemnek köszönhetem.

... Felelte nékik az asszony: – Testvéreim, jól tudom, hogy úgy van, miként mondjátok, de én inkább akarok férfit vagyon nélkül, mint vagyont férfi nélkül.

25 Értelmezze a 4. számú idézet első sorában olvasható „kinek tisztessége vetekedett szépségével” gondolatot!

- (A) A tisztesség és a szépség egyaránt a hölgy erényei voltak.
- (B) A hölgy szépsége folytonos vetélkedésben állt tisztességével.
- (C) A hölgy iránti nyilvános tisztelet kimagaslóbb volt szépségénél.
- (D) A hölgygel szembeni tisztesség azonos a szépsége iránti csodálattal.

26 Határozza meg, hogy a novella mint műfaj miben hozott újat a korabeli irodalomba!

- (A) A történet szinte mindig tragikus fordulattal zárult.
- (B) A történetben a helyszínek fokozatosan váltakoztak.
- (C) A történet folyamán váratlan fordulat következett be.
- (D) A történetben a szereplők jelleme jelentősen változott.

27 Válassza ki, hogy mit fejezett ki az író a 4. számú idézetben az alábbi gondolattal!
„... hogy ha volt bennem valami jelesség, azt csak te jelességednek s irántad való szerelmemnek köszönhetem...”

- (A) A hölgy iránta tanúsított szerelme váltotta ki a megbecsülését.
- (B) A hölgy előtt tudott csak jeleskedni, ezért imádja őt mindennél jobban.
- (C) A hölgy iránt érzett szerelme volt a legjelesebb dolog, ami vele történhetett.
- (D) A hölgy jelleme s az iránta érzett szerelme az oka minden jó tulajdonságának.

28 Döntse el, hogy mire utalt a szerző a 4. számú idézet utolsó mondatával a novellában!

*„Testvéreim, jól tudom, hogy úgy van, miként mondjátok, de én inkább akarok férfit
vagyon nélkül, mint vagyont férfi nélkül.“*

- (A) A hölgy elfogadja a tanácsokat, de inkább az özvegységet választja.
- (B) A hölgy a tanácsok ellenére a szerelmet választja a vagyon ellenében.
- (C) A hölgy megfogadja testvérei tanácsát, és újra férjhez megy a vagyonért.
- (D) A hölgy a szegény udvarlót részesíti előnyben, s lemond érte a vagyonáról.

29 Határozza meg a 4. számú idézetben olvasható részletek alapján az egész mű témáját!

- (A) a pénzsóvárság kigúnyolása
- (B) az emberi gyarlóság bemutatása
- (C) az igaz, őszinte szerelem győzelme
- (D) a boldogtalan szerelmesek tragédiája

30 Nevezze meg a korstílust, amelybe Boccaccio behelyezhető!

31 Nevezze meg Boccaccio kortársát s egyben jó barátját, az udvarló költészet megteremtőjét, akit szerelmes verseinek gyűjteménye tett világhírűvé!

32 Írja le a *Dekameron* kifejezés magyar jelentését! A történetben ilyen hosszan meséltek egymásnak a járvány elől menekülő fiatalok.

5. számú idézet

*Fantasztikus, barokk kori jelmezekbe öltözik az egész város, a család, a barátok a Barokk Esküvőn, amely a korabeli hagyományok szerint zajlik Győrben minden évben. Az esküvő hagyományosan a vőlegény szerenádjával kezdődik, melyet még egy toborzó felvonulás is megelőz – ez lesz pénteken, majd szombaton és vasárnap zajlik a mulatság. **Mindkét napon jelmezesek, pantomimesek, zenészek és táncosok lépik el a várost, hogy megfelelő hangulatot varázsoljanak, amit koncertek, gyermekprogramok, valamint kézműves vásár is színesítenek.** A Barokk Esküvő szombaton lesz, ezt megelőzően a leglátványosabb és legnépszerűbb programra is sor kerül: ez az esküvői menet, melyen több százan vesznek részt, a szertartás pedig a varázslatos szépségű Víziszínpadon történik. A mulatság még vasárnap is tart: aki kedvet érez hozzá, barokk táncban sajátíthatja el a kontratáncokat, este pedig Szabó Ádám harmonikakonzertjére kerül sor.*

(Barokk Esküvő Győrben – huszadik alkalommal, www.napvilag.net)

33 Válassza ki, hogy milyen hosszú rendezvényről tudósít az 5. számú idézetben olvasható cikk! A pontos választáskor az időtartam helyesírására is ügyeljen!

- (A) kétnapos
- (B) két napos
- (C) háromnapos
- (D) három napos

34 Keresse meg az alábbi állítások közül azt, amelyik **hamis** az 5. számú idézetben leírt rendezvényvel kapcsolatban!

- (A) Az esküvői szertartáson általában több százan vesznek részt.
- (B) A varázslatos szépségű Víziszínpadon zajlik az esküvői ceremónia.
- (C) A Barokk Esküvőt első alkalommal húsz évvel ezelőtt rendezték meg.
- (D) A rendezvény utolsó napján az érdeklődők barokk táncokat tanulhatnak.

35 Jelölje meg az alábbiak közül azt a programot, amelyik az 5. számú idézetben leírt rendezvények sorában a legelső!

- (A) az esküvői menet
- (B) a kézműves vásár
- (C) a toborzó felvonulás
- (D) a vőlegény szerenádja

36 Válassza ki az 5. számú idézet alábbi szavai közül azt, amelyikben birtokos személyjelet fedezett fel!

- (A) jelmezekbe
- (B) szerenádjával
- (C) varázsoljanak
- (D) leglátványosabb

37 Határozza meg, hogy az 5. számú idézet alábbi mondatában melyik az a szó, amelyik kizárólag csak egy szófaj szerepét töltheti be más mondatban!

„Az esküvő hagyományosan a vőlegény szerenádjával kezdődik, melyet még egy toborzó felvonulás is megelőz.“

- (A) az
- (B) egy
- (C) toborzó
- (D) hagyományosan

38 Írja le, hogy hány tagmondatból áll az 5. számú idézet harmadik, vastagon kiemelt mondata!

39 Alakítsa át egyszerű bővített mondattá az alábbi összetett mondatot úgy, hogy névutó segítségével fejezze ki a mondatban a célhatározót! Ügyeljen a nyelvhelyességre!

Sokan azért mennek Győrbe, hogy megnézzék a Barokk Esküvőt.

40 Írja ki az 5. számú idézet első tagmondatából a fő mondatrészeket!

6. számú idézet

Thomas Mann – Mario és a varázsló

(részletek)

Abban az időpontban, amely előttem van, s jócskán éjfél után lehetett, a kis színpadon nyolc vagy tíz személy táncolt, de magában a teremben is mindenféle mozgolódás támadt,...
A gyerekek ébren voltak. Szégyenkezve említem őket. Nem volt jó ott lenni, számukra különösen nem, és hogy még mindig nem hurcoltuk haza őket, azt csak az általános felelőtlenség ragályos voltával tudom magyarázni,... *Egyébként s hál' istennek nem fogták fel az est kétes színezetét. ... Nem is képzelték, hogy ilyen vidám lesz az est, s ügyetlen kezecskéjükkal boldogan vettek részt minden tapsviharban. Gyermekes elragadtatásukban fel-felugráltak helyükről, mikor Cipolla Mario barátjuknak intett, hívogató mozdulattal,...*
Mario engedelmeskedett. Most is látom, amint fölmegy a lépcsőn a lovaghoz,...

- 41** Jelölje meg azt a körülményt, okot, amiért a 6. számú idézetben említett színpadon néhány személy táncolt!
- (A) Akaratuk ellenére kezdtek táncolni, ahogy a varázsló hatása alá kerültek.
 - (B) Az előadás előtt még táncmulatság volt a kisváros egyetlen nagytermében.
 - (C) Az előadás kezdete elhúzódott, ezért a türelmetlenebbek így múltatták az időt.
 - (D) Sokan azt hitték, elmarad az előadás, ezért ha már ott voltak, legalább táncoltak.

- 42** Jelölje meg az eseményt, ami a 6. számú idézet utolsó mondata után Marioval időrendben történt!
- (A) nyelvet öltött a nézőkre
 - (B) táncolt a nevető közönségnek
 - (C) lelőtte az őt megszegényítő embert
 - (D) megcsókolta Cipollát a nyilvánosság előtt

- 43** Döntse el, hogy milyen módon ábrázolta az író Cipolla magatartásán keresztül a fasizmus működésének mechanizmusát!
- (A) ironikusan
 - (B) allegorikusan
 - (C) szürrealista módon
 - (D) expresszionista módon

44 Állapítsa meg, hogy az író milyen megoldást sugallt a *Mario és a varázsló* című művében a fasizmus eszméinek megállítására!

- (A) A fasizmussal szemben leghatásosabb a passzív ellenállás.
- (B) A fasizmust cirkuszi látványosságként nevetségessé kell tenni.
- (C) A fasizmus terjedését nyilvános tájékoztatással lehet megakadályozni.
- (D) A fasizmus ellen saját fegyverét kell fordítani, erőszakkal kell elpusztítani.

45 Állapítsa meg, hogy a 6. számú idézetben említett egész előadás valójában miből állt!

- (A) A varázsló gyenge akaratú emberekre erőltette akaratát.
- (B) A varázsló rádöbbsentette a nézőket a kiszolgáltatottságukra.
- (C) A varázsló felfedte az olasz kisváros lakóinak legféltettebb titkait.
- (D) A varázsló rámutatott az általa képviselt hatalom kegyetlenségére.

46 Írja le annak a díjnak a nevét, amelyet Thomas Mann egy korábbi regényéért kapott! A díj megnevezését a helyesírási szabálynak megfelelően írja le!

47 Nevezze meg azt a magyar költőt, aki Thomas Mannt magyarországi látogatása alkalmából *Thomas Mann üdvözlése* című versében az európai humanizmus megtestesítőjeként köszöntötte!

48 Egy szóval írja le, hogy valójában minek nevezhető a 6. számú idézetben szereplő „varázsló”, Cipolla, ill. milyen idegen szóval nevezhetnénk meg az ő foglalkozását!

7. számú idézet

Krúdy Gyula – A hídon

(részletek)

A városka (amelyben Szindbád egykor katonáskodott) mintha mit sem változott volna. Némely vidéki város, a hegyek között, völgyekben, mintha századokig aludna, ha egyszer elalszik. A régi királyok okozták ezt, akik egyszer valamiért megharagudtak e helyre, és kegyes, termékeny pillantásukat levették a városkáról. ... A királyok még mindig haragudtak arra a városra, ahová Szindbád elutazott, mert a toronyórák is megállottak itt. Valami olyan időt mutattak az órák, amilyen talán soha sincs. ... Majd ablakokra bukkant, amelyeken már akkor is – sarkantyús legény korában – lezárt szemű zsalugáterek foglaltak helyet. ... Vajon mi lehet az ilyen ablakok mögött? ... Talán egy kép függ a falon, a bezárt ablak mögött, valakinek a képe, akinek kedvéért örökös homályba borult a szoba...

... Szindbád tehát ezután nemsokára elbúcsúzott A. Marchali cukrászboltjától, és a régi hídra ment, ahonnan sokáig elgondolkozva nézte az alkonyatban álmódzó messzi erdőségeket.

49 Döntse el, hogy az alábbi fogalompárok közül melyik **nem** fedezető fel *Krúdy A hídon* című novellájában!

- (A) álom és valóság
- (B) mese és valóság
- (C) illúzió és varázslat
- (D) emlék és időtlenség

50 Jelölje meg az irányzatot, amely **nem** volt jellemző Krúdy műveire!

- (A) futurizmus
- (B) szürrealizmus
- (C) impresszionizmus
- (D) szentimentalizmus

51 Állapítsa meg, hogy mi fejeződik ki leginkább a 7. számú idézet azon részeiben, ahol az író az álomba merült városka képét festi elénk!

- (A) mélabús álmélkodás
- (B) nosztalgikus tűnődés
- (C) melankolikus fájdalom
- (D) reményvesztett gyötrődés

52 Értelmezze az alábbi gondolatsort, amely a 7. számú idézet utolsó előtti mondatában olvasható!

„... egy kép függ a falon, a bezárt ablak mögött, valakinek a képe, akinek kedvéért örökös homályba borult a szoba...”

- (A) A megboldogult kívánsága szerint bezárták a szobát, ahol meghalt.
- (B) Az elhunyt szeretett emlékét kívánták megőrizni a bezárt szobában.
- (C) A gyászolók el akarták felejteni még az emlékét is a megboldogultnak.
- (D) A hozzátartozók a sötét szobába zárták el az elhunyt használati tárgyait.

53 Döntse el, mire utal *A hídon* című novellában a fiatal nő nyakában levő medaillon a főszereplő Szindbáddal kapcsolatban!

- (A) a visszafordíthatatlan időre
- (B) a felelősség előli menekülésre
- (C) a lánya megtalálása feletti örömrre
- (D) a nyugodt öregkort kereső emberre

54 Nevezze meg azt a forrást, ahonnan Krúdy a 7. számú idézet főszereplőjét kölcsönözte!

55 Nevezze meg azt a társadalmi osztályt, amelynek dekadenciaérzését szinte valamennyi Szindbád-novellába belesűrítette az író!

56 *A hídon* című novella főhősét, Szindbádot Krúdy alteregójaként értelmezhetjük. Egy szóval írja le az *alteregó* magyar megfelelőjét!

8. számú idézet

Az olvasni-írni tudó 6 éven felüliek aránya (százaléka) az egyes időszakokban:

év	Magyarország	Dunántúl	Moson megye	Sopron megye	Zala megye
1869	36,0	46,6	70,9	63,2	29,9
1890	53,2	69,4	83,1	81,4	54,2
1900	61,2	76,3	85,8	86,3	65,7
1910	68,7	81,7	88,9	89,0	75,1
1920	84,8	87,7	—	92,3	83,3

(Kelemen Elemér: A magyarországi népoktatás a dualizmus korában, www.kerikata.hu)

57 Állapítsa meg a táblázatból, hogy az 1900-as évre vonatkozóan melyik a helyes megállapítás!

- (A) Országos átlagban 60 % alatt volt az olvasni-írni tudók aránya.
- (B) Sopron megyében volt a legmagasabb az olvasni-írni tudók aránya.
- (C) A Dunántúlon kevesebben tudtak olvasni és írni az országos átlagnál.
- (D) Sopron megyében kevesebb volt az olvasni-írni tudó, mint a mosoniban.

58 Jelölje meg az alábbiak közül azt az évet, amelyre az alábbi állítás vonatkozik!

Moson megyében majdnem 30 %-kal volt magasabb az írni-olvasni tudók aránya az országos átlagnál, Zala megyében viszont csak 1 %-kal.

- (A) 1920
- (B) 1910
- (C) 1869
- (D) 1890

59 Határozza meg, hogy az alábbi állítás melyik vizsgált területre vonatkozik!

A 19. század utolsó évtizedében itt nőtt a legkisebb mértékben az írni-olvasni tudók száma.

- (A) Dunántúl
- (B) Zala megye
- (C) Moson megye
- (D) Sopron megye

60 A fenti táblázat elkészítése óta több megyét összevontak. Döntse el, melyik forma felel meg a mai helyesírásnak, ha azt -i képzővel látjuk el!

- (A) győr–moson–sopron megyei
- (B) Győr–Moson–Sopron megyei
- (C) Győr–Moson–Sopron–megyei
- (D) Győr–Moson–Sopron megye-i

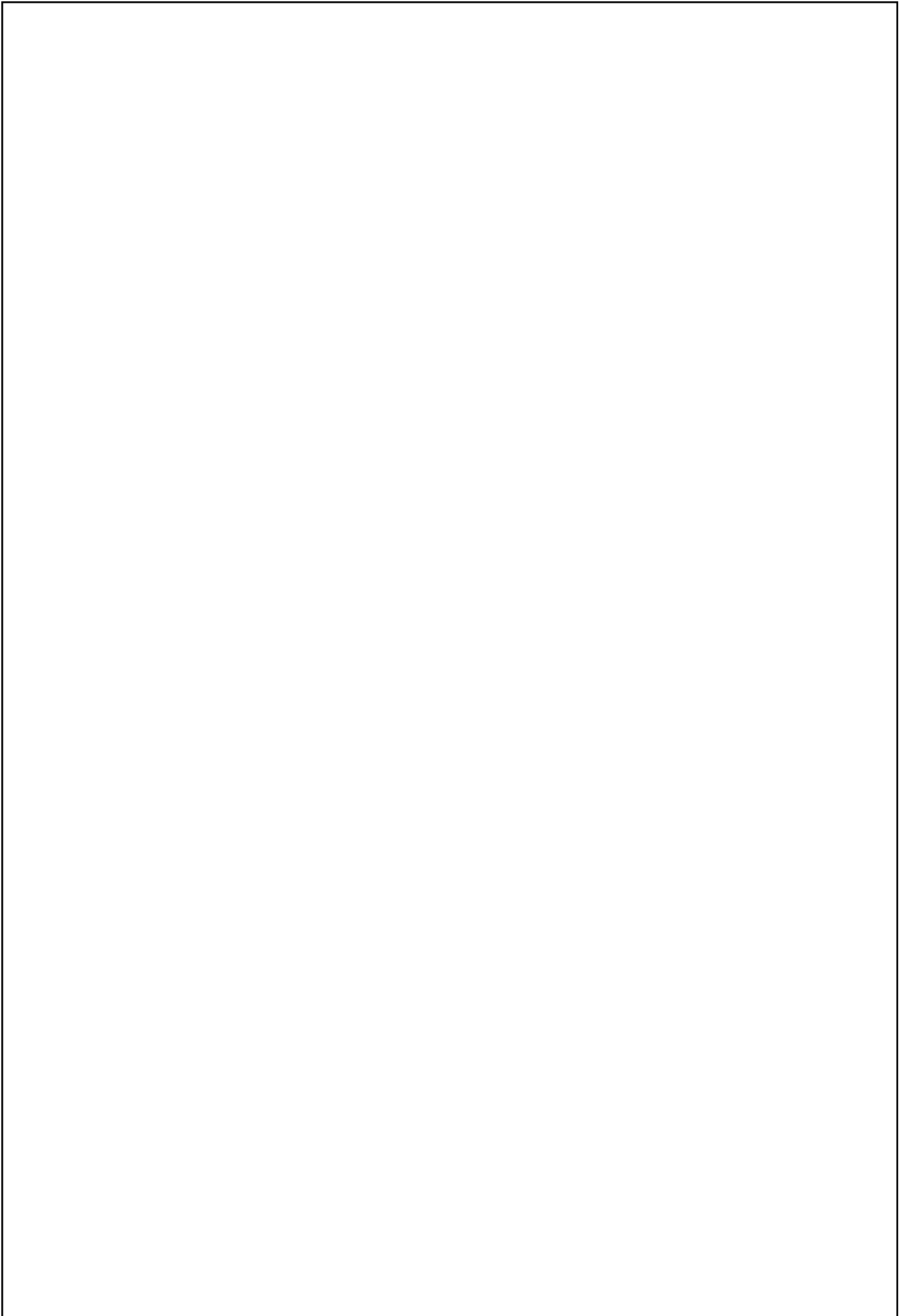
61 Állapítsa meg, hogy hangrend tekintetében a táblázatban szereplő alábbi szavak közül melyik a kakukktojás!

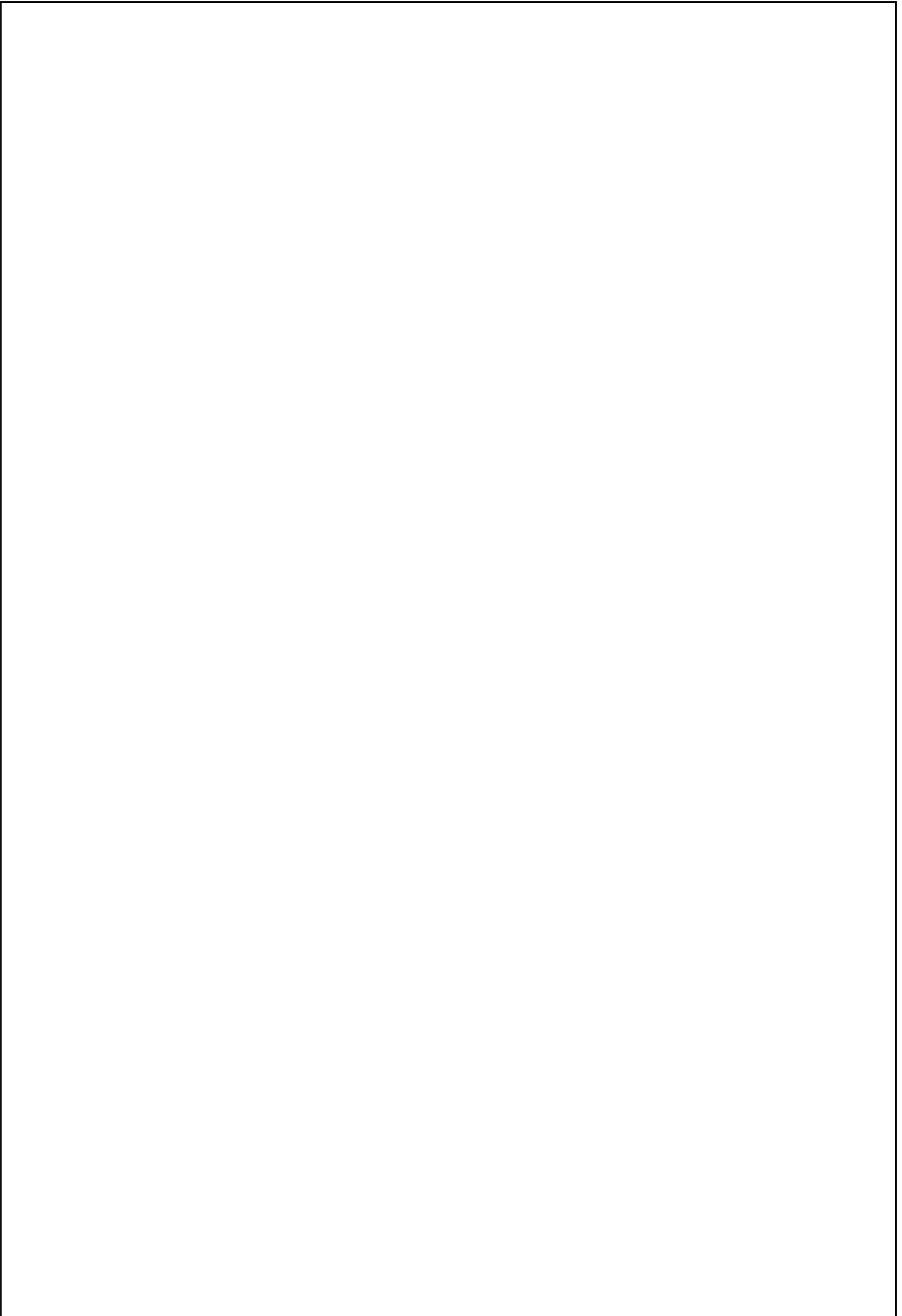
- (A) aránya
- (B) korában
- (C) dualizmus
- (D) Magyarország

62 Határozza meg a lehető legpontosabban a táblázat címében szereplő „*olvasni*” és „*írni*” szavak szófaját!

63 Írja le annak a területnek a nevét, amelyben az országos átlagnál két vizsgált évben is kevesebben tudtak írni és olvasni a hat éven felüliek!

64 2010-ben már szövegértésre vonatkozó felmérést végeztek az országban. Írja le szavakkal a 2010-es dátumot!

Útmutató a válaszadó lap kitöltéséhez

A válaszadó lapokat számítógéppel dolgozzuk fel. Nem engedélyezett a sokszorosításuk. Ahhoz, hogy a válaszaik olvashatóak legyenek, vegyék figyelembe a következő utasításokat:

- Írjanak fekete vagy kék színű író tollal! Ne használjanak hagyományos töltőtollat, túl vékonyan író tollat vagy ceruzát!

- A **feleletválasztó feladatok** megfejtéseit ikszeljék be .

- A **(B)** válasz helyes megjelölése
A B C D

- A **(B)** válasz helytelen megjelölése
A B C D

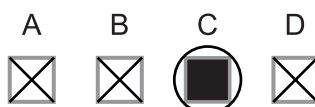

- Az adatok vagy feleletek helytelen kitöltése esetében a következő utasítások szerint járjanak el. Semmi esetben se használjanak új válaszadó lapot!

- Ha tévesztenek, vagy később véleményüket megváltoztatják, a helytelenül megjelölt mezőt teljesen fessék be, és ikszeljék be a másik mezőt!

- Ha esetleg újra meggondolják magukat, és az eredetileg beikszelt majd befestett választ szeretnék megjelölni, ikszeljék be az összes mezőt, és a befestett mezőt karikázzák be!

- A **feleletalkotó feladatok** válaszait írják írott vagy nyomtatott betűkkel olvashatóan a válaszadó lap megfelelő mezőjébe! A nyomtatott **betűknél különböztessék meg a nagy- és kisbetűket!** **Ne használjanak kizárólagosan csak nagy nyomtatott betűket!**

Csak akkor nyissák ki a tesztet, amikor utasítást kapnak!